

Ишлаб-чиқаришда тан жароҳати олиш ҳам ишичига, ҳам корхона зарар. Қатор ташкилот ва корхоналарда ана шу оддий ҳақиқат унтиб кўйилмоқда. Мисол учун, ўтган йилда рўй берган баҳтсиз ходисаларда жабр кўрганлар сони вилоят бўйича 21 нафар кишини ташкил этади. Шундан еттигас ўлим билан туғади. Жабрланувчilar ва уларни оиласларига давлат бюджетидан 2,1 миллион сўм, корхоналар хисобидан 6,7 миллион сўм товои пуллари ва боқувчини йўқотганилк учун нафака тўловлари тўланди. Текширишларда аниқланган 7440 та камчиликларни бартараф этиш юзасидан масъул шахсларга ёзма кўрсатмалар берилди. Кўпол камчиликларга йўл кўйган 66 нафар мансабдор шахс конунга биноан 704 минг сўмдан зиёд жарима билан сийланди.

Бахтсиз ходисалар сабабини ўрганиш жараёнинда техника хавфисизлиги, меҳнат муҳофазасининг оддий қоидаларига риоя этмаслик ҳоллари аниқланди. Анча йиллар ишлаган, етариб тажрибага эга Бойёут туман 1-

УЧИНЧИ СМЕНАДА НИМА ГАП?

Бойёут қишлоқ ҳўжалиги кооперативи ёнилиғи омбори оператори Х.Исройлов билан содир бўлган воқеа ана шундан далоатлар. 1962 йилда туғилган Х.Исройлов ўтган йил 6 ноябр куни техника хавфисизлиги қоидаларига энд равишда дизел ёнлиғиси мавжуд сигимнинг оғзини очиб, гўргут чиқиб, қанча ёнилиғи қолганигини аниқламоқчи бўлади. Оқибатда кучли ёнилиғи чиқиб ҳаётдан кўз юнгам. Бир инсон, унинг оиласи изтиробда колди. Тўғри ҳўжалик томонидан 763 минг сўм товои пули берилди.

Аммо маблаг оила бошшлиги, қолверса, то ўрини босолмайди. Сайхунобод электр тармоқлари корхонаси нуриси, 35 ёши Э.Кононушев ҳам эҳтиёзлилик, хавфисизлик қоидаларини чукур англаб етмаганилк курбонига айланди. Бойёут туман 4-механизациялашган кўмча жамалмана экскаваторчиси Э.Отиковни бошқарби турган агрегат трости чайнаф кетиб оламдан ўтган.

Меҳнат муҳофазаси

Баъзи корхоналарда жамоа шартномалари тузилиб, унда меҳнат муҳофазасига доир бандарнинг бажарилиши устидан назорат сусайтириб юборилган. Ажратилётган маблагларни ўз йўналиши бўйича сарфлашда кўзбўймачиликка йўл кўйилмоқда. Бир қатор пахта тозалаш, қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармасига қарашла корхоналарда, соглини сақлаш бошқармасининг айрим мусассаларида, «Агромашсервис» бирлашмас тизимидағи жамоаларда қатор нуқсон камчиликларга дуч келиш мумкин.

Меҳнат муҳофазаси – жамоа фойдаси. Буни хис этаётган корхона ташкилот ва муассасалар ҳам йўк эмас. Вилоятдаги Ўзбекистон-Британия ҳамкорлигидаги «Сарбон-текс» юйима корхонаси бунга яққол мисол бўла олади. Корхонада 600 нафарга яқин ишловшибор. Ходимларнинг асосий қисмини аёллар ташкил этади. Улар уч сменада фаолият кўрсатишида. Ишловчилар хавф-

Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамаси мажлисida гапирилганди

Андижон вилоят прокуратураси ўтган илии машина-трактор парклари бирлашмаси ва унинг корхоналарида мижозларга техника хизмати кўрсатишига доир амалдаги конунчиликка риоя килиниши юзасидан текшириш ўтказди.

мига З миллион сўмлик пул маблаги босқарувчининг бир ишораси билан ўтказилди. Текширувда истельмолчиларнинг ҳукуқ ва

ШАРТНОМА МАСЪУЛИЯТИ

Натижада ҳисоботларниң ҳақонлигига, эҳтиёт қисмлар, ёқилги-мойлаш материалари таъминоти, сервис хизмати сифати, ҳўжалик юритувчи субъектлар билан тузилган шартномалар ижроси, иш ҳақи, дивидентлар тўловига оид қонун талаблари кўпол равишда бўзилган бўлди.

**Бобо НИЗОМОВ,
Сирдарё вилоят меҳнати,
аҳолини иш билан
таъминлаш ва ижтимоий
муҳофазалаш бошқармаси
бош меҳнат нозири.**

манбаатларини чекловчиларга қатъий барҳам берилди. Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 28 апрел, шунингдек, 2 ноябрдаги қарорларида белгиланган имтиёлардан кўз юнгам бўлган нонуконий йўл тутилган. База ходимларни тиҳоратчи ҳамкорлардан эҳтиёт қисмларни арzon нархларда ҳарид қилиб, мижозларга қимматга пуллашган. Масалан, Тошкент шаҳридаги масъулияти чекланган «Ветис» жамиятидан 2000 донса шинанинг ҳар бирини 235 минг сўмдан сўнглиларни 2000 сўмлик олиб, машина-трактор парклари замонавий сенрунум, камчиким, қишлоқ ҳўжалик техника восита-лари билан муттасил янгилини, парклардан фойдаланши кувватлари яхшиланаштаганини, дала ишларида механизмлар билан иш бажариш саломоги ортаётганини эътиборга молик, албатта.

Аниқланган конунбурзарларни бўйича мутасадди идораларга 14 та таддимнома киритилди. 24 нафар мансабдор шахс интизомий, 46 нафари маъмурӣ, 10 нафари моддий жавобгарликка тортилди. З та ҳолат юзасидан жинойи иш ёзғатиди. Энг муҳими 100 минг сўм зарар копланиб, 14 million сўм дивидент, иш ҳакларни ундириши тутгатиш, тўлов интизомини мустахкамлашга каратилган ҳарориши алоҳидан назоратга олинди. Натижада тизимдаги корхоналарда айрим мансабдор шахсларнинг хизмат лавозимларни сунисимлар килдиганликлари, моддий жавобгар кишилар устидан етариб назорат ўрнатилмаганлиги, шартнома интизомига пурт етадиганликлиги, энг ёмони, техника виситалари ва ҳардига ташкил этиди.

Маълумотларга караманда, бирлашма ва унинг тизимларидан 316 та тракторлар мавжуд бўлиб, шундан 143 тасини «КЕЙС» русумли галла ўрим комбайнлари, 137 тасини «МАГНУМ» ҳайдов тракторларни ташкил этиди.

Прокурорлик текширувчиларида асосан бирлашма билан таъминотчи корхоналар ўтасидаги шартномавий-мoliajий алокаларнинг конунбурзарлиги алоҳидан аҳамият берилди. 2001-2002 йиллар мобайнида марказий таъминотчи идоралардан 39 та «КЕЙС» комбайнлари, 32 та трактор тиркамалари, 33 та «ОВХ-600» чанглатгичлари, 47 та «ТТЗ-80» тракторлари, 35 та «Т-4 А», 89 та культиваторлар учун 3,5 миллиард сўмлик эҳтиёт қисмлар сотиб олиниб, шўйба корхоналарга талабномалар асосида тарқатилган.

Лекин, юқоридаги дивидент, ойлик маошга топилмаган маблаг А.Н.Дижон шаҳридаги ҳўжалик хисобида ишлайдиган мөхмонахонага берилиб. Ўзбек 2002 йил 18 апрелда тузилган 52-сонни шартнома билан мөхмонахона хисоб рақа-

га, 1999 йил 26 февралда вилоят божхона бошқармаси ражбарияти вилоят прокуратураси хамда суди сўровига йўллабан биринчи жавобида шундай жумлалар бор: «...бобхона бошқармаси хукуки муҳофаза қилувчи идора хисобланганлиги сабаби бошқарма ходимлари раҳбариятнинг конуний топшириларини сўзсиз бажаради. Контрабандага ва божхона қоидаларининг бузилишига карши кураш бўлими бошлыги вазифасини бажарувчи, божхона хизмати майори С. Ризаев 1999 йилнинг 9 январ куни «Чагали» божхона пунктида тўхтатилган машиналарни

АДОЛАТ

«Кўкон» божхонасига олиб келиш учун зудлик билан жўнатилган ва у топшириларни вижданан баҳарди...

Аслида катта бир ташкилотнинг раҳбари сўровномага йўллабан ана шу жавоб С. Ризаевнинг нафакат ходим сифатида, балки унинг ҳаётда тутган ўрнига ҳам берилган баҳо эди. Бирор негадир прокуратура ходимларини ва яна ўша даврдаги вилоят божхона бошқармаси нигина бу жавоб конниктирмади. Хўш, нега, ёки ўша «йўқолиб колган» машина ва ундағи маҳсулотлардан кимдир манбаатдор эдими? Бу шунга ўшаш саволлар кўп, лекин жавоб эса...

Натижада масъулиятли вазифаларда ўтирган ана шу кишилар А. Кодачиковнинг хомийигида вилоят прокуратурасида С. Ризаевга тегиши «Дело»да сак-

Савоб иши ҳар ким, ҳар куни қилиши керак

НОГИРОНЛАРГА АРАВАЧАЛАР

Бўлимимиз жамоаси жумладан, «Протезист» дан ташкири Чернобилга «Ортопедия» хиссайдорлик жамиятлари тоғонидан 8 нафар ногиронларга соғлиқларини тиклаб олишлари учун 1 миллион 800 минг сўмлик протез-ортопедия маҳсулотлари тайёрлаб берилди. Нафакадаги 14 нафар ногирон эса республикасиз сихатоҳларида бепул йўлламалар билан даволаниб кайтиши. Ёлгиз каријаларга кийим-кечак таъкидиди.

Яна бир имтиёз. Шахсий автомобиллари бензин харид қилишлари учун товои пули тўлаб борилмоқда. Бундай инъом этилди. Шу

**Шермамат
ХАМЕДОВ,
Каттакурғон шахар
ижтимоий таъминот
бўлими мудири.**

Фарғона вилояти Тавлим ва фан ходимлари касаба уюшма кўмитаси ходимлари илгор тажрибаларни оммалаштириш, белгиланган тадбирларни изчил амалга оширишга ҳаракат қилмоқдади. Бундай кўмита радиси Д. Қосимовнинг (чандан биринчи) тажрибаси, ташкилотчилиги алоҳидан рол ўйнайди.

И.ХАСАНОВ
олган сурат.

Божхона хизмати ўта хушёликни талаб этади. Соҳа конкуярларининг саъй-ҳаракати ва касбга вижданан ёндоштаганини тутфайли ҳар куни канчадан-канча моддий бойликлар чегарада ушлаб колиниб, яна халқнинг ўзига кайтарилмоқда.

Буни Фарғона вилоят божхона бошқармаси контрабанда ва божхона қоидалари бузилишига карши кураш бўлими бузилишига вазифасини бахарувчи бўйишиларни сабаби Ризаев яхши билди.

Бахтлийи ҳаётда ўзи асло кутмаган воқеа содир бўлди. Яни Дангарга тумани суди 1999 йил 6 октябр кунги ўхум билан уни «порахўрлик»да айлаб, 11 йилга озодликдан маҳрум эти. Орадан 2 йилу 4 оғутгача С. Ризаев айзис деб топилиб, фарзандлари бағрига кайти. Гарчи, ўтган даврда чекилган аязиятлар ортда қолган бўлса-да, бариир тухмат балоси ёмон-да!

Хўш, унинг шу ахволга тушишига нима сабаб, агар у айзис бўлса, ким хатоликка йўл кўйди, кейинги тақдирни кандай кечапти, деган савол туғилди, беихтиёри.

Яхшиси, С.Ризаевнинг таҳририятга ўтлабланган хатидан парча келтирас: «Вилоятнинг Дангарга тумани худуди жойлашган «Чафали» божхона масканида 1999 йил 8 январдан 9-январга ўтар кечаси хизмат вазифасини ўт-тагтаг ташкилотни бозорига оид ҳароришига қарши кураш бўлишига вазифасини бахарувчи, божхона хизмати майори С. Ризаев 1999 йилнинг 9 январ куни «Чагали» божхона пунктида тўхтатилган.

Рахбариятнинг бўйруги билан у машиналарни ва шунга кўйишмасидан Тошкентдан хужжатсан юк олиб келайтган А.Лихўжаев таътифидан жиҳозлишига қарши кураш бўлишига вазифасини бахарувчи, божхона хизмати майори С. Ризаев 1999 йилнинг 9 январ куни «Чагали» божхона пунктида тўхтатилган.

«Мажбурлаб» деган сўзга халилоҳидатиди.

С. Ризаев устидан жиҳозлишига қарши кураш бўлишига вазифасини бахарувчи, божхона хизмати майори С. Ризаев 1999 йилнинг 9 январ куни «Чагали» божхона пунктида тўхтатилган.

КЎПКАРИ МУСОБАҚАСИ

Вилоят ҳокимининг ташабуси билан ўтган йилнинг декабр ойидан бўён Жиззах отчопаридаги ҳар якшанба куни улоқ-кўпкари бўлиб ўтмоқда. Шу кунгача вилоятдаги корхоналар хомийлигидаги бир неча марта мусобакалар ўтказилди. Масалан, «Нефтмаксулотлари» унитар корхонаси жамоаси кўпкари сайлига 500 минг сўмлик совиринга эга бўлди. «Жиззахпахтасаноат» худудий акцидорлик бирлашмаси «Жиззахдонхиссадорлик» жамияти, қатор фирма ва фермерлар кўпкари ўйинига хомийлик килишмоқда. Бундан кўзланган мақсад вилоятда от спортини ривожлантиришади.

Айни чоғда кўпкари мусобакаларида нафакат туман, балки республика камиздаги барча вилоятлардан, хотто кўнши республика полвонлари хам иштирок этиб, ўз маҳоратларни намоён этишмокда.

Б. НОРҚУЛОВ,
«Ишонч» мухбари.

Хўжжатлар текширилганда шубҳа туғилиб, Н.Ахмаджонов

иши кўзғатилиб, у камокка олининг чиқади. Аммо кўли эргининг

